

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра будівельних, дорожніх, меліоративних,
сіськогосподарських машин і обладнання

02-01-478

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення переддипломної практики
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія»
спеціальності 208 «Агроінженерія»
денної форми навчання

Рекомендовано
Науково-методичною радою
ННМІ з якості
Протокол № 3 від 26.11.2019 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до проведення переддипломної практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» денної форми навчання [Електронне видання] / Налобіна О. О., Бундза О. З., Голотюк М. В. – Рівне : НУВГП, 2019. – 18 с.

Укладачі: Налобіна О. О., доктор технічних наук, професор кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин і обладнання; Бундза О. З., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин і обладнання; Голотюк М. В., кандидат технічних наук, доцент кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин і обладнання.

Відповідальний за випуск – Кравець С. В., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин і обладнання.

Керівник групи забезпечення

Налобіна О. О.

ЗМІСТ

Вступ	
1. Мета і завдання переддипломної практики	
2. Порядок організації та керівництво практикою	
3. Зміст практики	
4. Форми і методи контролю	
5. Підведення підсумків практики	
6. Структура та оформлення звіту з переддипломної практики	
Рекомендована література	
Додатки	

© О. О.Налобіна,
О. З. Бундза,
М. В. Голотюк, 2019
© НУВГП, 2019

ВСТУП

Згідно з навчальним планом студенти проходять переддипломну практику. Переддипломна практика дає можливість студентам ознайомитись із роботою підприємства (агрохолдинга, фермерського господарства), технікою та технологіями. Студенти мають змогу детально ознайомитися з роботою обладнання, його технічними характеристиками, системою обслуговування.

Проходячи практику, студенти зобов'язані повністю виконувати програму практики, підкорятися правилам внутрішнього режиму та розпорядку підприємства, суворо дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці та санітарії.

Основна мета практики – це ознайомлення з діяльністю ремонтнообслуговуючого виробництва сільськогосподарських підприємств, набуття початкових навиків з виконання обов'язків керівника ремонтного підрозділу.

Строки практики визначаються навчальним планом, у відповідності до якого видається наказ про направлення студента для проходження практики із зазначенням назви та адреси попередньо визначеного підприємства. Перед початком практики студент повинен отримати направлення, яке має підпис керівника від університету та печатку. Після прибуття для проходження практики представитись керівникові підприємства для оформлення наказом на посаду інженерно-технічного робітника або його дублера. У наказі повинні бути зазначені посада, строк роботи і фахівець, який призначений керівником практики від виробництва. До роботи приступити після оформлення відділом кадрів підприємства копії наказу про прийняття на посаду або дублером на період проходження практики і отримання інструктажу з охорони праці.

Бакалавр-практикант зобов'язаний дотримуватись трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку, які встановлені на підприємстві. За підсумками практики оформлюється звіт з практики з наведенням необхідних схем, рисунків. Звіт виконується на аркушах формату А4 (обсяг 20...25 сторінок). На виконаний звіт необхідно отримати

письмову рецензію від керівника практики з виробництва – фахівця, який був призначений керівником підприємства. У рецензії повинні бути відзначені як позитивні, так і недостатньо обґрунтовані висновки й пропозиції практиканта, виставлена оцінка з практики в цілому.

1. Мета і завдання переддипломної практики

Метою переддипломної практики є набуття студентами досвіду самостійної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення практичних знань в сфері ремонтнообслуговуючого виробництва сільськогосподарських підприємств, підбір матеріалу для написання випускної бакалаврської роботи, формування вмій і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Студенти під час проходження практики мають вирішити наступні завдання:

- вивчити структуру керування підприємством;
- вивчити умови функціонування інженерно-технічної служби господарства;
- вивчити техніку та сільгоспмашини, які застосовуються при вирощуванні культур;
- проаналізувати організацію робіт при проведенні технічного обслуговування тракторів і автомобілів та сільськогосподарських машин;
- вивчити сучасні системи ремонту та технічного обслуговування сільськогосподарської техніки та обладнання;
- розглянути зміст основних технологічних операцій та основне технологічне обладнання для ремонту машин;
- вивчити прогресивні методи ремонту й форми організації виробництва на об'єктах ремонтно-обслуговуючої бази.

Практика повинна відповідати напряму теми бакалаврської роботи студента.

2. Порядок організації та керівництво практикою

Переддипломна практика для студентів проводиться згідно з навчальним планом кафедри будівельних, дорожніх, меліоративних, сільськогосподарських машин і обладнання для

студентів денної форм навчання.

Потягом проходження практики та виконання основних завдань програми практики, кожен студент повинен вміти:

- проводити за експлуатаційними показниками аналіз виробничої діяльності господарства;
- розробляти технологію робіт та проведення ТО й діагностики машин;
- застосовувати на практиці обладнання, діагностичні прилади й устаткування при оцінці технічного стану вузлів, агрегатів і систем тракторів і автомобілів;
- аналізувати якість організації та технології проведення ТО та ремонту техніки;
- планувати проведення ремонтів та ТО машин підприємства;
- обґрунтовувати технологію проведення ремонтів та ТО машин підприємства;
- визначати форму організації виробництва на об'єктах ремонтнообслуговуючої бази (в ремонтній майстерні, на пункті ТО, в автогаражі).

Студент повинен отримати практичні навички:

- по удосконаленню інженерної діяльності в сільськогосподарських підприємствах, будь-якої форми власності;
- впровадження передових методів технічного обслуговування й діагностування тракторів і сільськогосподарських машин;
- з розробки нарядів-завдань на проведення робіт в майстерні;
- з оцінювання якості виконаних робіт з ремонту та ТО техніки;
- з розробки плану та графіку проведення ремонтів та ТО машин;
- набуття досвіду ефективного розв'язування виробничих ситуацій;
- збирання фактичного матеріалу для виконання курсових та дипломних проєктів;
- з отримання роботи керівника інженерно-технічної

служби шляхом роботи дублером на одній із посад.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечуються кафедрою.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів. Робота безпосереднього наукового керівника входить до педагогічного навантаження, обсяг якого визначається з діючими нормативами.

Розпочинаючи проходження практики, студент повинен завчасно отримати інструктаж з практики на кафедрі.

Обов'язки відповідального за практику від кафедри:

- відповідальні за практику по кафедрі призначаються завідувачем кафедри і підпорядковані безпосередньо керівнику-організатору практики від кафедри.

Основними обов'язками відповідальних за переддипломну практику від кафедри є:

- організація та проведення настановчого заняття для студентів кафедри та надання їм необхідних документів перед початком практики;

- забезпечення своєчасності формування студентами індивідуальних графіків проходження практики;

- своєчасне проведення настановчих зборів з переддипломної практики, ознайомлення студентів з вимогами до оформлення документації з практики, системою звітності та критеріями оцінки з практики, які регламентуються відповідною нормативною та методичною документацією з організації та проведення практики;

- консультування студентів щодо термінів і порядку проходження практики, оформлення документів з практики та захисту звіту;

- забезпечення своєчасності надання студентами на кафедру звітів з науково-дослідної практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірка та візування;

- звітування на засіданні кафедри про підсумки практики;

- розробка та надання студентам індивідуальних завдань

та інших вказівок для проходження практики;

– контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики студентами;

– консультування студентів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;

– своєчасне оформлення відгуку і попередня оцінка роботи студента на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання та інших документів з практики;

– здійснення, у разі необхідності, разом з керівником-організатором практики від кафедри, вибіркового контролю за проходженням практики студентами безпосередньо на базі практики.

Обов'язки студентів-практикантів.

Студенти при проходженні переддипломної практики зобов'язані:

– до початку практики на настановних зборах, а далі в індивідуальному порядку, одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

– систематично працювати над виконанням завдань за програмою практики,

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, зазначені у індивідуальному графіку проходження практики та вказівками безпосереднього керівника;

– висвітлити результати виконаної роботи та оформити їх у звіті про проходження практики;

– своєчасно надати на кафедру звітні документи та у належний термін захистити матеріали практики.

3. Зміст практики

1. Ознайомлення зі складом ремонтно-обслуговуючої бази сільськогосподарського підприємства, основними показниками її виробничо-господарської діяльності.

2. Вивчити порядок планування обсягів робіт по ремонту і

технічному обслуговуванню машинно-тракторного парку.

3. Проаналізувати технологічний процес поточного ремонту машин в майстерні, ознайомитись з особливостями проведення розбирально-мийних робіт, дефектації, відновлення деталей, комплектування, складання, обкатування, фарбування й випробування машин в ремонтній майстерні.

4. Виконати аналіз організації виробничого процесу ремонту основних видів машин в ремонтній майстерні.

5. Вивчити методи нормування ремонтних робіт.

6. Розглянути заходи по технологічній підготовці ремонтного підприємства до ремонту техніки.

7. Ознайомитись з порядком планування, використання і обліку коштів, запасних частин і матеріалів на ремонт сільськогосподарської техніки.

8. Виконати оцінку ефективності і надати пропозиції щодо вдосконалення діяльності ремонтного підприємства.

9. Оформити звіт з практики.

Основні завдання науково-дослідної практики відображається в індивідуальному графіку, який ведеться за формою, наведеною у *додатку 1*, з дотриманням визначених у ньому термінів виконання завдань.

Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи, а також її результати протягом всієї практики. Фактичне виконання засвідчують науковий керівник та керівник практики від кафедри з відміткою про вчасність його представлення.

4. Форми і методи контролю

На місцях проходження практики регламент робочого дня студентів має відповідати внутрішньому розпорядку, установленому для персоналу організації – бази практики, і є обов'язковим для студентів.

Робота практиканта з виконання програми практики контролюється керівником. Практикант повинен дотримуватися режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку. Виконання кожного розділу практики завіряється підписом керівників практики. По закінченні практики керівник готує відзив на

виконання програми практики.

5. Підведення підсумків практики

Підведення підсумків науково-дослідної практики відбувається відкрито на підсумковій конференції перед членами комісії, склад якої визначає завідувач кафедри (не менше 2-х членів комісії).

Письмовий звіт разом з іншими документами (графіки, робочі записи, характеристика, індивідуальне завдання, відгук), подається на рецензування безпосередньому керівнику практики від кафедри у термін, який визначається відповідною кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики (як правило, не пізніше ніж через 10 днів після закінчення практики).

У випадку виявлення невиконаних робіт, невідповідності вимогам факультету, звіт направляється на доопрацювання студенту шляхом здійснення напису на титульному аркуші „на доопрацювання” безпосереднім керівником та завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису.

За результатами перевірки звіту безпосередній керівник практики від кафедри пише загальний відзив й визначає оцінку, з якою звіт рекомендується до захисту перед комісією.

Оцінка керівника практики носить лише рекомендаційний характер і не є обов'язковою оцінкою захисту для комісії.

Після перевірки поданого звіту безпосереднім керівником практики від кафедри і його позитивної оцінки, зафіксованої у відповідному відгуку, звіт з практики публічно захищається студентами на підсумковій (звітній) конференції перед комісією, яка створюється за розпорядженням завідувача кафедри і складається з викладачів (не менше двох) кафедри.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента.

З метою об'єктивної оцінки знань та вмій, набутих студентами під час проходження практики, захист звітів про практику проводиться з урахуванням критеріїв, прийнятих на

кафедри.

В разі неподання звіту, характеристики, інших обов'язкових документів або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики студент має право на повторний захист протягом 30 днів семестру після закінчення практики.

У разі остаточної незадовільної оцінки вирішується питання про можливість його подальшого навчання.

Підсумки переддипломної практики обговорюються на засіданні кафедри.

6. Структура та оформлення звіту з науково-дослідної практики

Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми переддипломної практики є письмовий звіт.

Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1.1) Титульна сторінка звіту (зразок оформлення – **додаток 2**).

Зміст звіту із зазначенням сторінок.

1.2). Індивідуальний графік практики, розроблений згідно з **додатком 1** даних рекомендацій.

1.3). План-звіт переддипломної практики з відзивом від керівника.

1.4). Бібліографія (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для написання бакалаврської роботи). (вимоги до структури, змісту та оформлення – **додаток 3**).

Загальний обсяг звіту не повинен становити 30-40 сторінок друкованого тексту (шрифт – Time New Roman Суг, розмір – 14, інтервал – 1,5).

Поля: верхній – 2 см., нижній – 2 см., лівий – 2,5 см., правий – 1 см.).

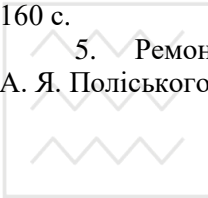
До звіту обов'язково додається список використаної наукової літератури, нормативно-правових джерел, додатки у

вигляді статистичного та фактологічного матеріалу.

Рекомендована література

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
2. Булей І. А. Проектування підприємств з виробництва і ремонту сільськогосподарських машин : навч. посібник / І. А. Булей. К. : Вища школа, 1993. 287 с.
3. Бутейко В. Г. Ремонт машин в АПК України: організація, проектування, оптимізація / В. Г. Бутейко. Дніпропетровськ, ДДАУ, 1998. 159 с.
4. Приборы, технологии и оборудование для технического сервиса в АПК: каталог. М.: ФКНУ «Росинформагротех», 2009. 160 с.
5. Ремонт машин / за ред. О. І. Сідашенка, А. Я. Поліського. К: Урожай, 1994. 400 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ДОДАТКИ

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток 1

**Індивідуальний графік проходження переддипломної
практики**

студентом денної форми навчання
спеціальності 208 «Агроінженерія»

П.І.П. _____

Завдання за планом	Термін виконання	Фактичне виконання	Підписи наукового керівника та керівника від кафедри
1. Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з керівником практики від кафедри			
2. Загальне ознайомлення з господарством. Аналіз виробничої діяльності підприємства, структури управління та організації охорони праці.			
3. Ознайомлення з ремонтнообслуговуючою базою підприємства (РОБ), встановлення технічних характеристик та технологічних можливостей існуючих виробничих підрозділів (машинного двору, ремонтної майстерні, пункту технічного обслуговування техніки, автогаража, тощо)			
4. Дослідження розподілу ремонтно-обслуговуючих робіт за об'єктами РОБ, вивчення організації та технології робіт при проведенні поточних ремонтів та технічного обслуговування (ТО) тракторів і автомобілів в майстерні, ПТО, автогаражі			
5. Ознайомлення з умовами функціонування інженерно-технічної служби підприємства, посадовими обов'язками фахівців			

Завдання за планом	Термін виконання	Фактичне виконання	Підписи наукового керівника та керівника від кафедри
6. Ознайомлення з контрольно-вимірювальними приладами, які використовуються у підприємстві. Ознайомлення з методами вимірювання технологічних, технічних показників, які використовуються під час проведення ТО, ремонтів			
7. Оформлення звіту з практики			

Узгоджено:

дата _____

Керівник практики від кафедри
(науковий ступінь, вчене звання керівника)
(прізвище, ім'я, по батькові)

Національний університет водного господарства та

природокористування

Кафедра _____

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Студента (ки)

спеціальності

Національний університет
водного господарства
та природокористування

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін практики з _____ по _____ 20__ р.

База практики

_____

Керівник практики від кафедри

_____

(науковий ступінь, вчене звання керівника)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Рівне -

Вимоги до оформлення списку літературних джерел

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом: навч. посіб. Київ, 2005. 308с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості: довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. - Київ: Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. 2. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ: ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	1. Екологія: навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. 2. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрущенко А. І. та ін.; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124.

Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир: Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	1. Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть: у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ: Логос, 2001. Т. 2. 636 с. 2. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Інфузорії. Вып. 1. Сукторії (<i>Ciliophora, Suctorea</i>) / И. В. Довгаль. Киев :Наукова думка, 2013. 271 с
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів: Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга: учеб. пособие/ пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с.
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5-15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4-6 квіт. 2013 р. Житомир: ЖНАЕУ, 2013. С. 87-91.
Статті з продовжувючих та періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім.Т. Шевченка. Сер. Економіка</i> . 2013. Вип. 148. С. 31-34.
Електронні ресурси	Книги Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i> . 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna_ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).

	Сторінки з веб-сайтів Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017)
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. /Верховна Рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с.
Патенти	Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516; заявл. 22.01.87; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України: дис. ... д-ра с.-г. наук: 03.00.16 / Житомир. нац. агрокоол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.
Автореферати дисертацій	Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Київ, 2005. 20 с